

هوالحکیم

فمینیسم، عامل اصلی کاهش جمعیت!!

هرگاه سخن از آینده به میان می‌آید ما با دو پدیده روبرو هستیم. یک آینده‌ی محتوم که تنها می‌توان آن را شناخت و دیگری آینده‌ای که علاوه بر شناخت می‌توان با برنامه‌ریزی‌ها و هدف‌گذاری‌های درست آن را به بهترین نحو شکل داد. هرگاه هم سخن از فیوچرولوژی^۱ به میان می‌آید منظور پرداختن به بخش دوم آن است که قابل برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری است. همواره گروه‌ها و شخصیت‌های برجسته‌ای از سراسر دنیا با مطالعات دقیق سعی در آینده‌سازی برای جامعه‌ی خود و کل دنیا را دارند. در مباحث آینده‌سازی آینده را به مثابه یک دالان در نظر می‌گیرند و همه‌ی جامعه در دالان فکری فرد آینده‌شناس حرکت می‌کنند. مثال شاخص آن باند فرود هواپیما در شب است. در دو طرف این باند فرود چراغ‌هایی وجود دارند که کلیه‌ی هواپیماها برای داشتن یک فرود موفق حرکت خود را مابین این چراغ‌ها تنظیم می‌کنند.

«روشن شدن باند فرود هواپیما در شب مثالی برای روشن شدن آینده توسط آینده‌شناسان»

یکی از برجسته‌ترین این آینده‌شناسان فردی به نام «ریچارد واتسون^۲» است که تاکنون چندین کتاب در این زمینه منتشر کرده است و اصلی‌ترین کتاب وی یعنی «پرونده‌های آینده^۳» تاکنون بیش از ۱۶ بار در سراسر دنیا تجدید چاپ شده است.

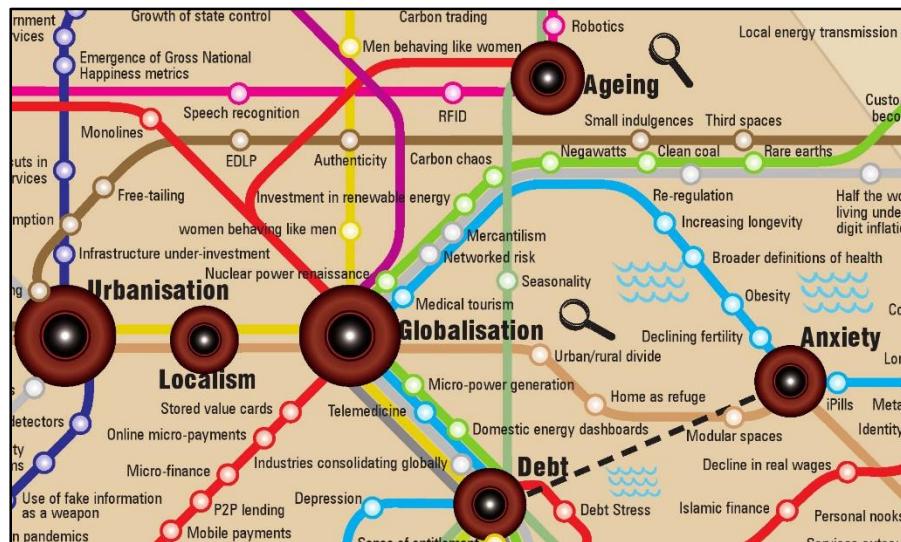
«ریچارد واتسون، آینده‌شناس برجسته‌ی انگلیسی»

۱- Futurology

۲- ریچارد واتسون (Richard Watson) آینده‌شناس برجسته‌ای که تاکنون با سازمان‌ها، ارگان‌ها، کمپانی‌های بزرگ و دانشگاه‌ها و مراکز فکری زیادی نظیر دانشگاه کمبریج، کالج امپراتوری، مؤسسه‌ی رند، وزارت دفاع انگلیس و کمپانی‌هایی مانند کوکاکولا، آی‌بی‌ام، جنرال الکتریک، مک‌دونالد، سامسونگ و... همکاری داشته است.

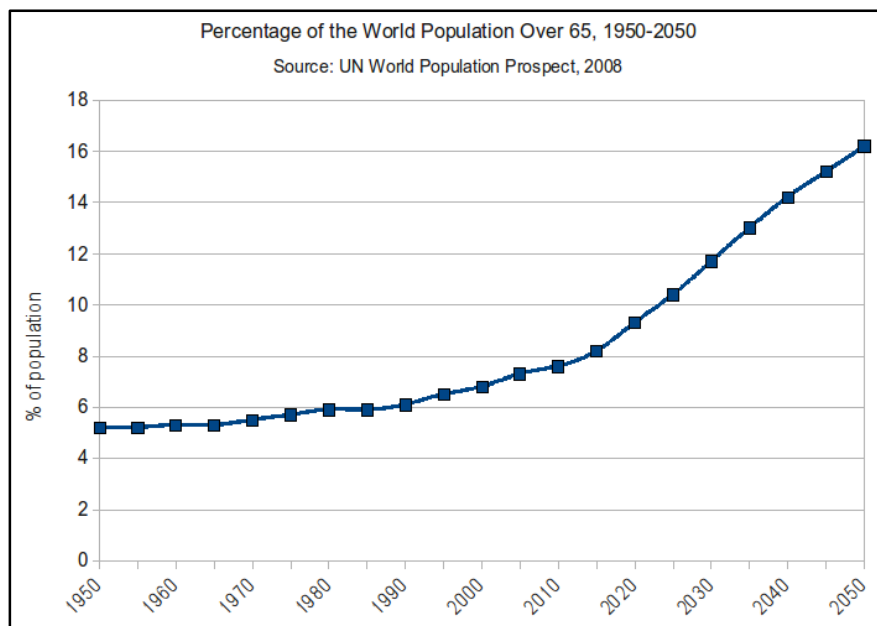
۳- Future Files

واتسون در این کتاب خود که در سال ۲۰۰۷ منتشر شده است از مشکل پیری جمعیت در کنار مواردی مانند بدهی، جهانی شدن، شهری شدن، تفرددگرایی^۴ و... به عنوان یک مگاترند یاد می کند و آن را بحرانی می داند که تا کمتر از سال ۲۰۲۰ گریبان گیر کل دنیا خواهد شد.

«پیری به عنوان یک مگاترند در نقشه آینده شناسی ریچارد واتسون»

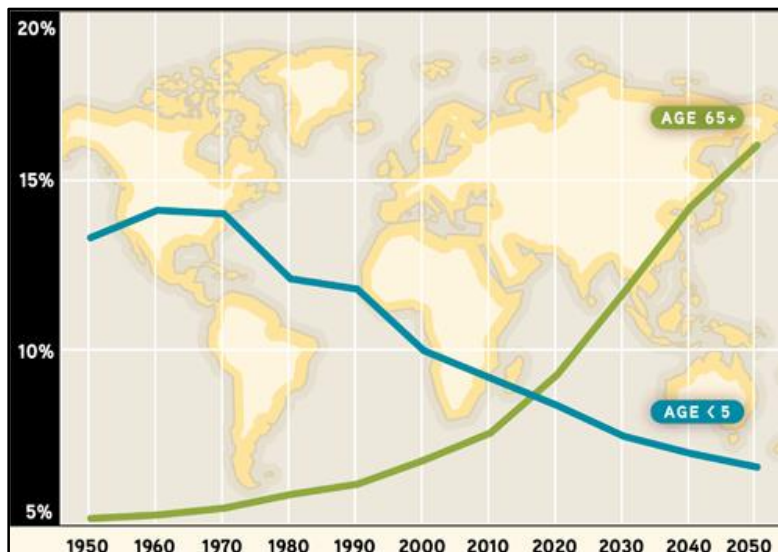
امروزه پدیده‌ی پیرشدن^۵ که در تحقیقات ریچارد واتسون به عنوان یکی از ترندهای اصلی تا سال ۲۰۱۵ از آن یاد شده است، به یک گفتمان عمومی در کل دنیا بدل شده و همه هم‌صدا از آن به عنوان یک بحران یاد می کنند و به دنبال راهکارهایی برای مقابله با این اتفاق ناگوار هستند.

«جمعیت دنیا تا سال ۲۰۵۰ به سرعت به سمت پیر شدن می رود»

4- individualism
5- Ageing

اما این پدیده زمانی شکل جدی‌تری به خود می‌گیرد که با بررسی نرخ تولد نوزادان و جمعیت کمتر از ۵ سال در دنیا متوجه شویم که میزان نرخ زاد و ولد دقیقاً برخلاف نرخ پیری، در حال کاهش است و کلیه کشورهای جهان تا چند سال آینده با بحران جمعیتی مواجه خواهند شد.

«کاهش جمعیت زیر ۵ سال در دنیا»

شناخت آینده از این منظر منجر شده تا عمده‌ی کشورهای دنیا برای مقابله با این بحران دست به اجرای سیاست‌هایی برای بالا بردن نرخ زاد و ولد در کشور خود بزنند. به عنوان مثال دولت فرانسه ۸۳ میلیارد یورو، یعنی حدود پنج درصد تولید ناخالص ملی کشور را صرف حمایت از فرزندآوری می‌کند. این میزان هزینه به نوبه‌ی خود بالاترین رقم در سطح اروپاست. زنان فرانسوی، ۱۶ هفته مرخصی زایمان دارند که از شش هفته پیش از تولد کودکانشان آغاز می‌شود. پس از این دوره، والدین حق سه سال مرخصی بدون حقوق دارند. جالب این است که سیستم فرانسه، داشتن فرزند بیشتر را با افزایش قابل ملاحظه‌ی مزایا برای فرزند سوم به بعد تشویق می‌کند.

«آنگلا مرکل» صدراعظم آلمان چند سال قبل که میانگین تعداد بچه‌های خانواده این کشور ۱/۳ بچه تخمین زده شد، حقوق قابل ملاحظه‌ای را برای مادرانی که خود مراقبت از فرزندشان را در منزل بر عهده می‌گیرند پیشنهاد نمود. (حقوق برای خانه‌داری)

«در آلمان با بالا رفتن جمعیت سالخوردگان، نرخ مرگ و میر چندین سال متوالی از نرخ زاد و ولد بیشتر بود»

بر اساس گزارش یورونیوز «کریستیا شرودر» وزیر امور خانواده آلمان، به دنبال ارائه طرحی است که به پدربزرگها و مادربزرگها اجازه می‌دهد که برای نگهداری از نوه‌هایشان مرخصی بدون حقوق بگیرند.

از دیگر اقدامات دولت آلمان، کمک مالی به پدران و مادران شاغلی است که به دلیل تولد فرزند، برای مدتی دستمزد دریافت نکردند. همچنین دولت تضمین می‌نماید که هر یک از والدین بعد از مرخصی تا چهارده ماه، به شغل قبلی خود باز گردند.

دولت کانادا نیز با افزایش چشمگیر مرخصی زایمان از ۱۰ هفته به ۳۵ هفته که می‌تواند با توافق پدر و مادر بین آن‌ها تقسیم شود، سعی داشت تا زوجها بدون نگرانی از قطع حقوق یا احتمال از دست دادن شغل‌شان بتوانند به بچه‌دار شدن فکر کنند.

در ایالات کبک کانادا هم افرادی که صاحب فرزند سوم شوند، از هدایای بالایی برخوردار می‌شوند. این هدایا برای فرزند اول ۵۰۰ دلار، فرزند دوم ۱۰۰۰ دلار و برای فرزند سوم یک‌باره ۷۵۰۰ دلار افزایش پیدا می‌کند.

در همین راستا دولت انگلیس به‌عنوان مزیت و تشویقی برای بچه‌دار شدن تلاش کرده است که حقوقی را به‌صورت هفتگی برای پدر و مادرها در نظر بگیرد. این حقوق از سال ۲۰۱۰، برای بچه اول به‌صورت هفتگی به خانواده‌ها پرداخت می‌شود و دولت به ازای هر فرزند جدید حدود ۶۰ درصد به آن مبلغ اضافه می‌نماید.

در روسیه به مادری که صاحب فرزند می‌شود کمک هزینه فرزند به‌صورت هدیه تعلق می‌گیرد. سال ۲۰۰۸ میلادی از سوی پوتین به‌عنوان «سال خانواده» نام گرفت و تمام دستگاه‌های دولتی موظف شدند برنامه‌های تشویقی خود را برای افزایش جمعیت و جلوگیری از بحران کاهش جمعیت ارائه کنند.

«پوتین در راستای مقابله با بحران جمعیت سال ۲۰۰۸ را سال خانواده نامید»

بنا بر ابلاغ دولت روسیه، خانواده‌هایی که دارای فرزند می‌شوند از پرداخت مالیات تا سقف تعیین شده معاف شده و بسته‌های حمایتی ویژه تربیت و رشد فرزندان از جمله سبد کالای و همچنین مشوق‌های نقدی نیز دریافت می‌کنند. حتی در جراید روسیه عنوان شده است که دولت روسیه پس از تولد فرزند سوم «مسکن خانواده» را تأمین خواهد کرد.

در ژاپن نیز بر اساس قانون «کودموتیت^۷» که در سال ۲۰۱۰ به وسیله حزب دموکراتیک کشور ژاپن تصویب شد، خانواده‌هایی که فرزند تا سن ۱۵ سال دارند، ماهیانه تا ۱۳۰۰۰ ین کمک مالی دریافت می‌کنند. از سوی دیگر پدر یا مادر هر یک می‌توانند در صورت اخذ مرخصی با دریافت نصف حقوق خود، برای نگهداری کودک در منزل بماند و پس از پایان سقف مرخصی به شغل قبلی خود بازگردند. **در برنامه ژاپن نیز به جای حمایت از تربیت فرزندان در «مهدکودک»، مشوق‌ها در جهت تقویت نگهداری از کودک در منزل و توسط والدین، تصویب شده است.^۸**

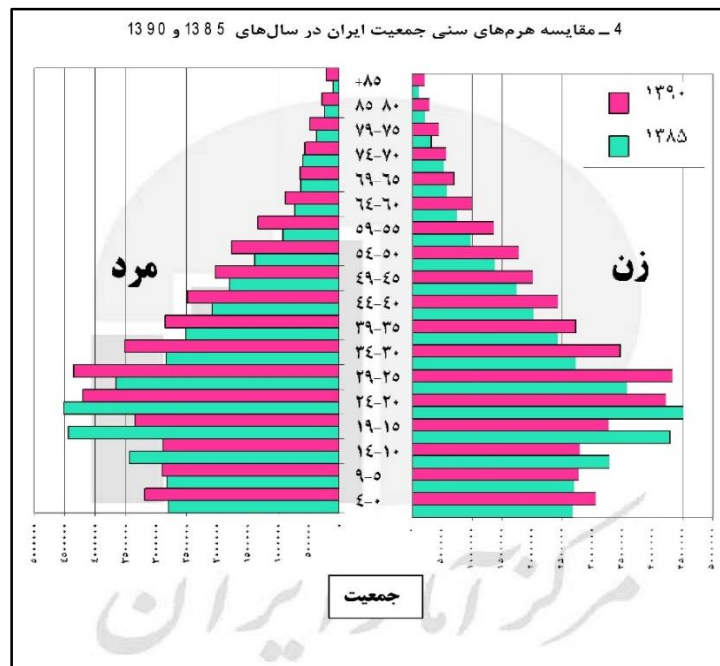
نکته‌ی حائز اهمیت فارغ از درست یا غلط بودن هریک از این سیاست‌ها برای جلوگیری از کاهش میزان زادوولد، عزم جدی جهانی برای جبران پیری جمعیت و کاهش نرخ زادوولد در این کشورهاست.

در این میان، کشور ما ایران نه تنها از لحاظ پیر شدن جمعیت در وضع بسیار نامساعدی قرار دارد بلکه بر اساس گزارش‌های بین‌المللی از لحاظ میزان زادوولد نیز در رتبه‌ی ۱۱۲ دنیا قرار دارد^۹ و این امر به‌خودی‌خود موجبات پرداختن جدی به این موضوع را فراهم می‌کند.

^۷- Kodomo Teate

۸- این بخش از آمارها از روزنامه‌ی کیهان در تاریخ ۷ مهر ۱۳۹۳ برداشت شده است.

۹- World Population 2012 - www.unpopulation.org

«نمودار هرم سنی جمعیت ایران حکایت از پیر شدن جمعیت ایران در سال‌های آینده دارد.»

اهمیت پرداختن به موضوع کاهش میزان رشد جمعیت و پیر شدن کشور در چند سال آینده به قدری است که مقام معظم رهبری در این باره می‌فرمایند:

«یکی از خطراتی که وقتی انسان درست به عمق آن فکر می‌کند، تن او می‌لرزد، این مسئله‌ی جمعیت است؛»

...مسئله‌ی جمعیت را جدی بگیرید؛ جمعیت جوان کشور دارد کاهش پیدا می‌کند. یک جایی خواهیم رسید که دیگر قابل علاج نیست. یعنی مسئله‌ی جمعیت از آن مسائلی نیست که بگوییم حالا ده سال دیگر فکر می‌کنیم؛ نه، اگر چند سال بگذرد، وقتی نسل‌ها پیر شدند، دیگر قابل علاج نیست.^{۱۰}

ایشان همچنین در دیدار با دست‌اندرکاران برگزاری همایشی با موضوع جمعیت خواسته خود را این‌گونه عنوان می‌کنند: «جوانب قضیه را بسنجید، ببینید چه چیزهایی است که موجب می‌شود جامعه‌ی ما دچار میل به کم‌فرزندی بشود. این میل به کم بودن فرزند، یک عارضه است؛ و آلاً انسان به‌طور طبیعی فرزند را دوست می‌دارد. چرا ترجیح می‌دهند افرادی که فقط یک فرزند داشته باشند؟ چرا ترجیح می‌دهند فقط دو فرزند داشته باشند؟ چرا زن به‌شکلی، مرد به‌شکلی پرهیز می‌کنند از فرزندداری؟ این‌ها را بایستی نگاه کرد و دید عواملش چیست؛ این عوامل را پیدا کنید.^{۱۱}»

آیا تا به حال به‌طور جدی درباره‌ی این سؤال اندیشیده‌اید؟؟ اینکه چرا علی‌رغم علاقه‌ای که در انسان به داشتن فرزند هست، خانواده‌ها در عمل، از فرزندآوری سرباز زده و اگر هم به این کار تن در دهند، به داشتن تنها یک فرزند اکتفا می‌کنند؟ برخلاف باور رایج در جامعه که گمان می‌کنند برای پاسخ به این سؤال و سؤالات مشابه، باید به سراغ روانشناسان، جامعه‌شناسان، علما یا روحانیون رفت، این بار پاسخ این سؤال را از زبان یک **اقتصاددان** بیان خواهیم کرد.

۱۰- بیانات در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی - ۱۹ آذر ۱۳۹۲

۱۱- بیانات در دیدار اعضای همایش ملی «تغییرات جمعیتی و نقش آن در تحولات مختلف جامعه» - ۶ آبان ماه ۱۳۹۲

گریگوری منکیو^{۱۲} استاد اقتصاد دانشگاه هاروارد و ناشر بهترین و پرفروش‌ترین کتاب‌های درسی دانشگاهی در زمینه‌ی اقتصاد خرد، اقتصاد کلان و مبانی علم اقتصاد است. کتاب‌های او در اکثر دانشگاه‌های معتبر دنیا به‌منزله‌ی کتاب‌های درسی مورداستفاده دانشجویان قرار می‌گیرد. پروفسور منکیو همچنین سرپرستی طرح‌های اقتصادی در دانشگاه‌های کمبریج و ماساچوست، مشاور بانک مرکزی آمریکا و مشاور دفتر بودجه‌ی مجلس آمریکا را بر عهده داشته است. وی همچنین در سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۵ و در دوره ریاست جمهوری جورج دبلیو بوش، رئیس شورای مشاوران اقتصادی ریاست جمهوری بوده است.

«گریگوری منکیو استاد برجسته‌ی دانشگاه هاروارد»

منکیو در کتاب خود تحت عنوان «کلیات علم اقتصاد»^{۱۳} یکی از **دلایل بسیار مهم کاهش رشد جمعیت**، مخصوصاً در بین کشورهایی است که به کشورهای در حال توسعه موسوم شده‌اند را این‌گونه عنوان می‌کند:

«Rapid population growth is not the main reason that less developed countries are poor, but some analysts believe that reducing the rate of population growth would help these countries raise their standards of living. In some countries, this goal is accomplished directly with laws that regulate the number of children families may have. China, for instance, allows only one child per family; couples who violate this rule are subject to substantial fines. In countries with greater freedom, the goal of reduced population growth is accomplished less directly by increasing awareness of birth control techniques.

Another way in which a country can influence population growth is to apply one of the Ten Principles of Economics: People respond to incentives. Bearing a child, like any decision, has an opportunity cost. When the opportunity cost rises, people will choose to have smaller families. In particular, women with the opportunity to receive a good education and desirable employment tend to want fewer children than those

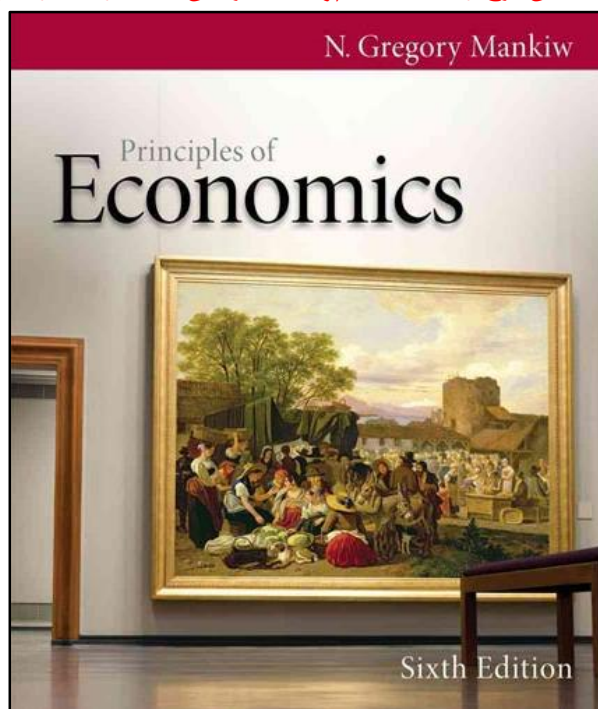
۱۲. Gregory Mankiw

۱۳. Principles of Economics

with fewer opportunities outside the home. Hence, policies that foster equal treatment of women may be one way for less developed economies to reduce the rate of population growth and, perhaps, raise their standards of living.¹⁴»

«کاهش نرخ رشد جمعیت راه‌حلی برای افزایش سطح استاندارد زندگی در کشورهای کمتر توسعه‌یافته است. در بعضی از کشورها برای تعداد بچه‌های هر خانوار محدودیت‌های قانونی وضع شده است. مثلاً در کشور چین هر خانواده فقط حق داشتن یک فرزند را دارد. در کشورهای با آزادی بیشتر (در مقایسه با کشور چین) هدف کاهش رشد جمعیت به‌طور غیرمستقیم با افزایش آگاهی مردم از روش‌های کنترل بارداری دنبال می‌شود.

آخرین روش کنترل جمعیت یک کشور استفاده از اصول ده‌گانه‌ی اقتصادی است: (و آن اصل این است که) «مردم به انگیزه‌ها واکنش نشان می‌دهند.» تولد هر نوزاد مانند هر تصمیم دیگری دارای هزینه فرصت است. وقتی هزینه‌ی فرصت به دنیا آوردن کودک افزایش یابد، مردم ترجیح می‌دهند خانواده‌ای کوچک‌تر داشته باشند. به‌ویژه آن که زنان دارای فرصت‌های آموزش و اشتغال در کارهای موردعلاقه‌ی خود، در مقایسه با زنانی که فرصت کار در بیرون از خانه را ندارند، کمتر تمایل به بچه‌دار شدن نشان می‌دهند. از این‌رو استفاده از سیاست‌هایی که شرایط آموزش برابر و یکسان زنان را در کشورهایی کم‌تر توسعه‌یافته فراهم می‌کند، یکی از روش‌های کاهش نرخ رشد جمعیت (و شاید افزایش استانداردهای زندگی آن‌ها) است.¹⁵»

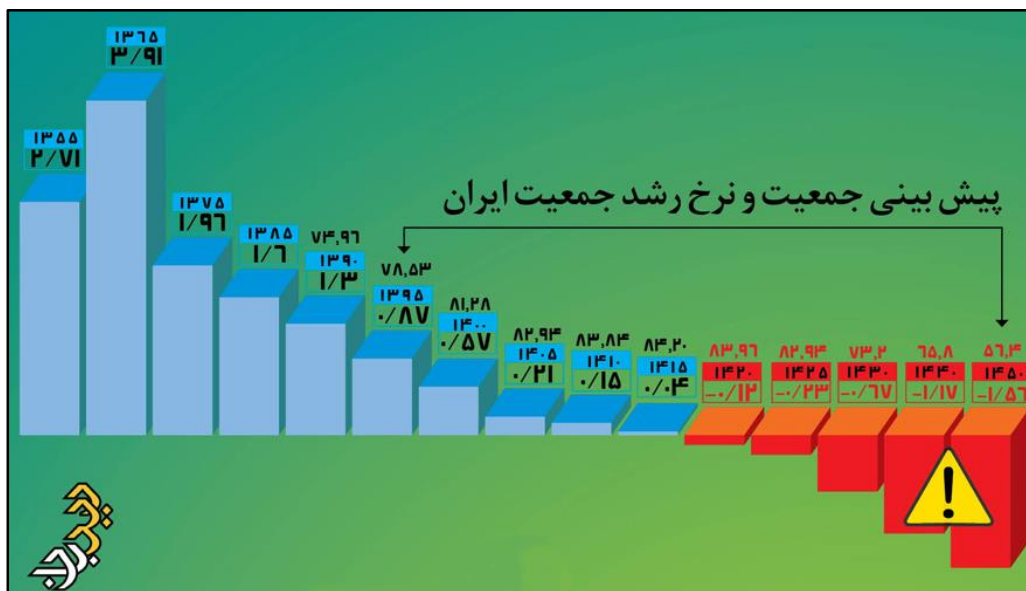
«کتاب کلیات علم اقتصاد نوشته گریگوری منکیو»

بله! تعجب نکنید، درست متوجه شده‌اید! این همان شعار معروف جنبش‌های فمینیستی در ایران است که پروفیسور منکیو به‌صراحت از آن به‌عنوان یکی از راه‌های کنترل جمعیت در کشورهای به‌قول خودشان کمتر توسعه‌یافته استفاده می‌کنند.

14- N. Gregory Mankiw (2011). *Principles of Economics (6th ed.)*. Cengage Learning. ISBN 978-0-538-45305-9 – p 549-550

15- کتاب کلیات علم اقتصاد - گریگوری منکیو - ترجمه‌ی دکتر حمیدرضا ارباب - نشر نی - صفحات ۶۲۹ و ۶۳۰

جنبش‌های فمینیستی ایران که همچنان اهداف خود را با قوت در بیرون و داخل مرزها و حتی در بدنه‌ی حاکمیتی ایران، دنبال می‌کنند، دقیقاً باهدف بالا بردن سن ازدواج دختران جامعه و ایجاد بی‌رغبتی در آن‌ها برای داشتن فرزند بود که سعی کردند فرصت برابر آموزشی را برای آن‌ها در جامعه و تحت لوای شعارهای فریبنده‌ای همچون تساوی حقوق زن و مرد، فراهم کنند. این سعی و تلاش تا جایی ادامه یافت که امروزه حدود ۶۰ درصد دانشجویان دانشگاه‌های ایران دختر هستند و همین امر منجر شد تا سن ازدواج در تهران برای پسران به ۳۰ سال و برای دختران به ۲۶ سال برسد.

«کاهش شدید نرخ رشد جمعیت خطری که جنبش‌های فمینیستی عامل آن هستند»

البته این نکته را نیز نباید فراموش کرد که **پروفسور منکیو** این مطالب را در **همایش کنترل جمعیت بیان نمی‌کند** بلکه آن را تحت عنوان **یک طرح اقتصادی، برای دستیابی به رشد، توسعه و بالابردن رفاه زندگی و در کتابی با عنوان «کلیات علم اقتصاد» بیان می‌کند.** علی‌رغم اینکه استدلال و روش منکیو برای دستیابی به رشد و توسعه آن‌هم از طریق کاهش جمعیت، کاملاً رد شده و غیرقابل‌پذیرش است، اما روشی را که برای کاهش جمعیت دست به دامان آن می‌شوند جای بسی تأمل دارد. به امید اینکه با روشن شدن اهداف پشت پرده‌ی این جنبش‌ها و گروه‌ها شاهد تصمیمات و موضع‌گیری هوشمندانه‌تری از طرف مردم و مسئولین در مواجهه با آن‌ها باشیم.